

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 6 frt — kr.
Félévre . . . 3 „ — „
Negyedévre . . . 1 „ 50 „
Két hónapra . . . — „ 50 „
Egyes szám ára 8 kr.

Kiadóhivatal:

PÉCSETT, Széchenyi-tér 12. sz.
(Nádasy-féle ház)
hová az előfizetések és a lap
szállítására vonatkozó felszo-
lalások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

(PÉCSI HIRLAP.)

Megjelenik hetenként kétszer: szerdán és szombaton.

Szerkesztői iroda:

PÉCSETT, Széchenyi-tér 12. sz.
hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény inté-
zendő.

Kéziratok vissza nem adtnak.

Hirdetések

a kiadóhivatalban vétetnek föl
Előfizetések elfogadtnak még
valamennyi könyvkereske-
desben.

Egyes számok kaphatók:

Waldinger N. utóda Domján I., Valentin K. fia (Széchenyi-tér), Engel Lajos (fő-utca), Hochrein József és fia (Széchenyi-tér), Böhm Manó (fő-utca) papir- és könyvkereskedéseiben.

Szózat a magyar nemzethez.

Az aradi Kölcsey-Egyesület elnökségétől.

Bizonyára örömmel és hazafiúi meg-
nyugvással értesült nemzetünk minden igaz
fia arról, hogy az aradi Kölcsei-Egyesület
egy Aradon föllállítandó „Szabadság-
harczi Ereklje Muzeum“ létesítésén
fáradozik.

A kezdet nehézségein már túl estünk;
lelkes honfiak és honleányok emléktárgya-
kat már oly nagy mennyiségben küldtek
be, hogy a gazdag és nemzetünk egyik
gyöngyét, büszkeségét képező Muzeum
1893. évi márczius 15-én országos ünne-
pélylyel megnyitható lesz.

Gyönyörűséggel és igaz kegyelettel
szemléljük a drága ereklyéket; de bármily
becsesek is ezek, elborul szívünk, ha el-
gondoljuk és látjuk, hogy az alig 43 év
előtt a szabadságot szerető nemzetek ro-
konszenvével és csodálatával kísért dicső
küzdelmek hőseitől csak egy-egy foszlányt,
töredéket elmállott papirszeleteket gyűjt-
hetünk egybe s hagyhatunk szent ereklye-
képen utódainknak örökül.

Vétkezett a nemzet, hogy az ereklyék
egybegyűjtését nem kezdte meg akkor,
midőn Szent István koronája a dicsőn
és az egész nemzet tántoríthatlan ragasz-
kodása mellett bölcsen uralkodó fejedelem
fejére tétetett, midőn fölséges Apostoli
Királyunk a szabadságharcz rokkantjainak
100,000 drb. aranyat adományozott. Mu-
lasztottunk s időközben a feledés és kö-
zönyösség penésze az ereklyék java részét
megemészttette. De tegyünk most, tegyünk,

ha elkésve is, hogy mulasztásunk bocsá-
natát munkánk eredményében találjuk.

A „Szabadságharczi Ereklje Muzeum“
Aradot illeti, így nyilatkozott Kossuth La-
jos hozzánk intézett levelében.

Aradot illeti, mert Arad mellett nyerte
befejezését a nagy nemzeti tragédia; a
13 tábornok Aradon szervezte vértanu
halálát; az aradi várban 600 honvéd
börtönben nyögött; Arad volt a kormány
utolsó székhelye, itt vált meg a kormány-
tól és nemzetétől Kossuth.

Az idő eljár, évről-évre fogynak,
vesznek, s egy évtized múltán végkép
kihálnak amaz ősz férfiak, kiknek hősi
multja, babérja gyújtott lelkesedést, adott
eszmét s önzetlen munkáikhoz anyagot.
Ha megkondul a lélekvaltság egy-egy
agg honvéd fölött, tudjuk, hogy ügyünk
egy apostolát temetik. Tehát nem holnapra
bizni, hanem késedelem nélkül tenni kell.

Hazafias, önzetlen és messze száza-
dokra kiható ügyünk érdekében fölkérjük,
és meghatalmazzuk Szabó János urat sza-
badságharczunk gránátos osztályának pa-
rancsnokát, hogy ereklyéket gyűjtsön,
ezeket átvegye s muzeumunknak az ado-
mányozó neve alatt — Isten akaratával
örök időközön át leendő megőrzés végett
beszolgáltassa.

Szabó Jánost e lelkes, fáradhatlan
és szabadságharczunkban magasztalt hősi-
ességgel küzdött aggastyánt ügyünk apos-
tolát oktató és buzdító fölolvasót minden
hatóságnak és minden igaz hazafinak bi-

zalmába, pártfogásába és jóakaratába
ajánljuk.

Aradon, 1892. évi márczius hó 15 én.
Szóllóssy Károly, Varjassy Árpád,
titkár, az aradi Kölcsey-Egyesület
alelnöke.

Lendvai Sándor,
b. pénztáros.

A valuta megszavazva. A képviselőház a július 15-iki ülésen a valuta rendezéséhez tartozó összes törvényjavaslatokat elfogadta, minden vita nélkül. Következő nap még egyszer fölolvasták, ezuttal harmadszor, a javaslatokat s aztán átküldték a förendiháznak, mely szintén gyorsan vegez a valuta-javaslatokkal. A háznak ez volt utolsó ülése, s tegnap bezárult az ülésszak is, ezuttal nem királyi leirat, hanem a ház határozata alapján.

HIREK.

— **(A királyvárás előkészületei.)**
Ő fölsége udvarmesteri hivatalának kiküldöttéi vasárnap érkeztek meg városunba s a püspöki aula helyiségeit hol ő fölségét kíséretével együtt el fogják szállásolni, megvizsgálták. A fölség számára a múlt évi itlétekor használt lakosztályokat fogják berendezni.

— **(Az alispán szabadságon.)**
Szily László megyei alispán pénteken kezdte meg hat hétre terjedő szabadságidejét.

— **(A rendkívüli városi közgyűlés)** miután a katonai parancsnokságtól máig sem érkezett meg az elszállásolandó csapatok biztos száma, ennek beérkezete után lesz csak megtartható.

— **(Csanády Sándor.)** A derék hazafi, pártunk jeles tagja, kinek minden gondolata a haza boldogságát előzta, vasárnap este Nagykerekiben, hová szombaton elutazott, szívszélhűdés következtében meg-

A „Pécsi Figyelő“ tárczája.

Az utolsó dal.

Vége volt a bájos dalnak,
Hangja elszállt, elrepült már,
És a költő súgva mondja:
Érzem ez volt most utolsó!

Még a lantnak húrja reszket,
Még szívéből kél a sóhaj,
Ámde dalra nem fakad már
Az volt, az volt hát utolsó!

Még a költő átölelve
Tartja, s két szív összedobban,
Sírnak még a végső daltól,
Óh de másra nincsen hangjuk.

Téveteg tekintetével
Néz a lantra most a költő,
S elmerengve mult időközön
Ujra könnyel áztogatja.

Tán a könyvek dalra készlik,
Volna szív, mely fájó könyre
Meg nem indul résztvevően?
S lantja mindig véle érzett!

Még csak egyszer kelne dalra,
Mint madárka szálljon véle
Át a multon, más egyebbe
Ugy sincs, mint a mult emléke.

Zord jelenről, bú s keservtől
Dalt ő nem vár, mélybe rejtve
Jobb azt némán elviselni,
A jövő meg már a síré

Mult időkről, tünt napokról
Szólna most még lantja egyszer,
Hadd legyen hát így a dal majd
Az utolsó, az utolsó!

Szállva véle messze tájra,
Hol hegyek közt, ős erdőkől
Átfont völgynek hús ölében
Dalnál ringaták álmra.

Gyermekévek boldogságát
Dalba szedni óh mi édes,
Apja, anyja rámosolygnak,
Dédelgetve játsznak vele.

És a boldog ifjúságról
Tán még szebb a dalnak hangja,
Száll, miként a fűge lepke,
Egy virágról más virágra.

Hát mikor már hő szerelme
Készti dalra s érzi, tudja,

Nem hiába szól a lányhoz:
Kap virágot, csókot érte.

Csók a zálog hogy szerelmünk
Birja már az ő szívet is,
A virág meg azt susogja:
Jól vigyáz rá, megne csaljon!

Meg ne csaljon, . . . mért a költő
Itt e szónál hallgatag lett,
Mért e szóra fölsőhajtva
Eltaszítja durván lantját?

Meg ne csaljon . . . fölkaczag rá,
Majd miként ha dalt susogna,
Ajka reszket . . . s földre rogyva
Igy sóhajt föl: hát utolsó!

Bolgár Kálmán.

Jó tanácsok.

Félénk kopogást hallottam az ajtón.

— Szabad! — kiáltom bátorítólag, úgy-
nevezett stentori hangon, amitől azonban bátran
még jobban megfélemlédhetett az a kívül álló
valaki.

A kopogó belép.

— A szerkesztő úrhoz van szerencsém?
— Mivel szolgálhatok?

A kopogó szellem szerényen mosolyog.

halt. A kötelesség önzetlen teljesítésének előképe volt a hetvennyolcz évet élt öreg ur. Mint gazdag nemesi család ivadéka pillantotta meg 1814-ben a napvilágot a bihar-megyei Nagy-Kerekiben. Családi hagyomány volt az öregnél az a politikai pártállás, melyet elfoglalt. Ősei előkelő nemesek és a Hajdu-kerület kapitányai voltak, kik Boockay Istvánig vitték föl a rokonságot. Az a kastély, melyben Csanády Sándor lakott, Boockay egyik ősi várkastélya volt. Már a negyvennyolczadiki országgyűlés alatt képviselőnek választották. Olyan radikális elveket hirdetett ekkor, melyek rettenetes ijedelmet okoztak a helytartótanácsban és a kancelláriában. Az a hév, mely lelkét eltöltötte, nem hagyta el őt később sem. Középiskolai és jogi tanulmányait Debreczenben végezte, később Nagyváradon a megyei jegyzői hivatalban dolgozott. A harminczas években, mint megyei első alszolgabíró, a 40-es években mint Bihar-megye váradi járásának főszolgabírája működött. A szabadságharc alatt, mint a bihari nemzetőrök századosa s egyszersmind főszolgabíró és megyei biztos résztvett az erdélyi hadjáratokban. Az abszolutizmus alatt visszavonulva élt csakis mint a bihari ref. egyház segéd godnoka küzdött az egyházmegyében és a debreczeni egyházkerületi gyűléseken a protestantizmus önkormányzati jogaiért. Az 1861-iki országgyűlésen a berettyó-ujfalusi választó kerület képviselője és a határozati párt tagja lett. E kerületet képviselte 1881-ig. Ekkor a félegyházi kerületben választották meg. Az 1887-iki országgyűlésen ismét a berettyó-ujfalusi kerületet képviselte, mely az 1892-ik évi téli választások alkalmával újra ő rá bízta mandátumát. A koronázás alkalmával ő is azok közé tartozott, kik külön ünnepelték maguk közt, távol az ünnepélyek színhelyétől a jogfolytonosság elvét. Szerette és becsülte mindenki. Gavallér ember volt, amikor még nagyon sok pénz fölött rendelkezett, melyet a párt érdekében áldozott föl és gavallér maradt szegénységben is, midőn alig volt miből megélnie. 1855-ben lépett házasságra Marossy Idával, ki 10—15 évvel ezelőtt hunyt el. Már egyszer halálhíre járta be az országot 1888 január 6-ikán, de a hír nem volt igaz. Az országgyűlésnek alig volt ismeretebb alakja Csanádinál. Pontosabb és szorgalmasabb látogatója a képviselőház ülésének senki sem volt Csanádynál. A mozdulhatatlanságig betegnek kellett lennie, hogy csak egy ülésről is elmaradjon. Menydörgő beszédei sokszor voltak az ő fejére is égháborút, de ő azokkal nem törődött. Legyen neki könnyű a föld, melyben pihenni fog.

— **(Az aratás és vetések állása megyénkben.)** Mohács-on buza kat. holdanként termett 16—20 kereszt, egy kereszt 25—45 kilót megad és így a termés a középjobb; a rozst virágzásában baj érte, kat. holdanként 10—12 keresztet ad, az őszi árpa eléggé jól kifejlődött, 12—16 keresztet fizet,

20 kévével számítva keresztjét. A buza sulya 76—81 kilogrammig becsülhető. A tavaszi árpát most aratják, rozsdafoltos; a zab igen szép, de a nagy hőségben sárgul. Baán: az idén oly sok elemi csapás érte a vetéseket, — zivatarok, köd, rozsa, s legutóbb a roppant forróság — hogy valóban nem lehet csodálkozni, a rossz eredményen. A buza alig ad holdanként többet 5—7 méter mázsánál s az is többnyire fakó színű és könnyű. Rozs és árpa szintén csak közepén alóli hozamra nyújt kilátást. A zab eddigelé meglehetősen jól növekedett, de a néhány nap óta tartó hőség, már ennek is árt. A tengeri és répa is sinyli a roppant szárazságot. A szőlőkben a peronoszpora és filloxera erősen pusztít. Püspök-lak és Bozsok vidékén: az őszi gabona szalmából mindentűt sokat hozott és magból is eléggé jól fizet. A buza egy része még lábön áll, és még nem vágható; sokat azonban már is learattak belőle. Valamennyi kalászos közt ez adja a legnagyobb termést, bár az egyes helyek szerint igen különböző hozama van; ott a hol a vetés meg volt dölve, apró és szorult szemű van, egyebütt azonban igen szép, kifejtett és duzzadt maggal bír. A rozst már jobbra learatták, gyengén fog önteni, apró kalászt fejlesztett s ez is több helyütt hiányos, szalmát azonban ez is eleget nyújt. Magyar holdanként (1200 ölével) 20—25 csomót adott, csomóját 10—10 kévével rakva. Az árpa aratását megkezdték, gyöngye; a zab a szárazság következtében huynatlik, sok helyt üszökös is. Kapásfélék nagyobbrészt kielégítően fejlődnek, azonban már is esőt kívánnak, kisebb rész elmaradt, sőt silány, a gaz által elnyomatnak, mert kapálatlanok.

— **(Nagylelkű adomány.)** Holndonner Ferencz battaszéki plébános, az ottani új templom felépítési végleges költségeinek fedezésére hiányzó 1000 frtot, sajátjából följajnlotta.

— **(A magyarság a városokban.)** Az utolsó népszámlálás eredményét ismertető Helység névtár adatai érdekes képet nyújtanak a magyarság elterjedésének s vidékek szerint való csoportosulásának. Ez adatok szerint — csupán a városokat véve számításba — legmagyarabb az Alföld, s a 94/13 százalékot csak Budapest „fő- és székváros”, Magyarország „szíve” rontja le az ő németiségével, s így az Alföld Budapesttel csak 83.62 százalék magyarságot ölel magába. Az Alföld után jön mindjárt a mi Dunántúlnk, melynek 5 szab. kir. városa és 10 rendezett tanácsu városa 229.667 lelket számlál, s ebből magyar 184.468, vagyis 80.31 százalék, német 38.166 (16.61 százalék), a többi elem elenyésző csekély. A statisztikai adatok szerint Pécs a Dunántúl legnagyobb városa, lakossága 34.067 lélek, ebből 74 százalék magyar, tehát Pécs, melyet szeretnek németnek csufolni, aránylag magyarabb, mint az „ország szíve”, a hirhedt „fő- és székváros”, mely 66.34 százalék

magyarságot mutat ki s 23/96 százalék németiséget. Hazánk keleti része (Kassa stb.) 58 százalék, az erdélyi rész 52 százalék, a bánáti rész 35 százalék s a pozsonyi északnyugati rész 28 százalék magyarságot mutat föl.

— **(Megmentett gyermekek.)** A következő sorok közlésére kérték föl lapunkat: Tekintetes szerkesztő úr! E hó 16 odikán délelőtt 10 óra tájban egy pellérdi kocsi a házam kapujában két gyermekemet gázolta el. A kicsinyek élet és halál között lebegtek már, mikor két — előttem ismeretlen — katonatiszt a gyermekek mentésére sietett és sikerült is nekik gyermekeimet a veszedelemből kimenteniök. Fogadják az ismeretlen mentők ez úton forró hálámát! Udvard y Sándor.

— **(Városunk egyik sötét pontja)** cím alatt nemrég megbolygattuk az izraelita imaház déli oldalán elvezető utcázársz kiigazításának ügyét, melyet a közgyűlés már rég elintézt, de ennek határozatát mindez ideig nem hajtották végre. Főlszólalásunknak, melylyel ez elfeledett ügyet emlékeztetbe hoztuk, eredménye az, hogy a napokban ott járt egy komissio, mely intézkedett, hogy a beljebb építendő falat mielőbb lebontsák.

— **(Fotografiák a Jakabhegyről.)** A Mecsek-egyletnek minapi jakabhegyi kirándulása alkalmával Kohárics János lefotografálta a társaságot s azonkívül több fölvételt eszközölt a hegy különböző pontjain, mint pl. az új kilátó toronynál, a cigány-putrikok előtt s a remetebárlagnál. Ezek a jól sikerült fényképek a Valentin-féle könyvkereskedés kirakatában láthatók, ahol különben el is adnak ilyen képeket a Mecsek-egylet javára, a nagyobbakból 1 frtert, a kisebbekből 60 krért.

— **(Sétatéri zene.)** A katonazenekar a csütörtökön tartandó sétatéri zenét illetőleg a következő műsort adta ki: 1. Induló, Rieplől. — 2. Stradella-nyitány, Flotvótlól. — 3. Lun de Miel keringő, Waldteufeltől. — 4. Kedvesem a tavon, idyll, Hummeltől. — 5. Zarándokok kara és dal az estcsillaghoz, Wagner „Tannhäuser” operájából. — 6. Országokon és tengereken át, zenei körutazási jegy, különböző népek népdalai, Millöckertől. Ebben a potpourriban a következő darabok a következő sorrendben fordulnak elő: Bevezetés. Ir-népdal. Rule Britannia. Indiai dallam. Perzsa néphymnus. Indiai skalp-táncz és ének. Abessiniai népdal. Arab ének. Bengáli népdal. Madeirai népdal. Philippini szigetbeli dal. Orosz népdal. Szerb dal. Román táncz. Francia nemzeti dal. Spanyol népdal. Svéd népdal. Chinai ének. Japáni halász dal. Amerikai népdal. Sváb népdal. Olasz népdal. Német diákok kara. Belga nemzeti ének. Dal a schweiczi havasokból. Egiptomi induló. Görög nemzeti dal. Török néphymnus. Ausztria-Magyarország: a) Alpenländler. b) Lengyel mazurka. c) Cseh dal. d) Magyar dalok. Németországi dal. O du mein Österreich. — 7. Miért oly sebesen? Galopp, Pecheltől.

— Óh kérem! Becses tanácsát jöttem kérni.

— Miféle ügyben? Ha valami nagyon bizalmas, belső családi ügy, úgy forduljon a püspökhöz: az valóságos belső titkos tanácsos. Ha politikai ügy, úgy van a városban 4 kir. tanácsos, forduljon azokhoz. Ha városi ügyben kell tanács, ott vannak a városi tanácsosok. Ha pénz forog kérdésben, menjen a pénzügyi tanácsosokhoz a pénzügyigazgatóságba. Nos ennyi tanácsostól csak kaphat ön tanácsot, miért fordul éppen hozzám, mikor én magam is tanácsstalanul állok így nyáron, ha csak a városi tanács néha ki nem húzna a bajból azzal, hogy alkalmat ad nekem, hogy tanácsokat osztogassak neki.

Az én emberem ilyen szótömög után csakugyan tanácsstalanul állott; nem tudta, hol kezdje a dolgát, amiből én kiforgatni igyekeztem.

— Kérem, én vagyok Alkeos. — Mondja olyan szemöldök-mozgatással, amely bizonyos intim czélzást akar kifejezni.

— Ah! Az a bizonyos görög versszak-főltaláló?

Az ismeretlen ezt viccznek vette és nevetett.

— Néhány verssem már megjelent beces lapjában. Üzenetet is kaptam már.

— Ahán, hát ön az?

Dehogy is emlékeztem rá; csak elhittem neki, hogy ő szokott verselni s hogy azokból én már közöltem is néhányat. Nos ennek a néhánynak a révén az én emberem egyszerre bizalmassá vált, úgy, hogy kénytelen voltam leültetni, s ő előadta az ügyét.

— Kedves szerkesztő úr, az a tervem, hogy kiadom a verseimet.

Becsuktam az egyik szememet; azt, amelyik felől Alkeos úr ült. Ő tovább beszélt.

— Erre a gondolatra ön bátorított föl...

Becsuktam a másik szememet is; azt, amelyik felől én ültem Alkeos úr mellett. Szégyeltem magamat önmagam előtt. Tehát én leszek, az én véghetetlen szerkesztői könnyelműségem lesz az oka annak, hogy egy költemény kötetten több lesz a világon. Alkeos úr tovább beszélt.

— Ön bátorított föl, midőn elfogadta verseimet s közölte őket a tárczában. Az ön bírálatára sokat adok, kedves szerkesztő úr; ha ön jónak talál valamit, az aztán megállja a helyét akárhol is.

Az igazi, a görög istenekben megboldogult Alkeosra mondom: soha meg se néztem az Alkeos-utód verseit; láttatlanul adtam szedésbe, mert a publikumnak megvan még az az ember-evő rossz gusztusa, hogy verseket akar olvasni a tárczában. Iszonyuan bántott a lelkiismeretem.

— Tanácsot jöttem hát kérni, kedves szerkesztő úr, — csak önhöz van bizalmam, — igazítson kissé útba, hogy mit kell tenni, ha az ember ki akarja adni a verseit?

Kinyitottam az egyik szememet, azt, amelyik Alkeos úr felől volt.

— Mindenek előtt, fiatal barátom, vannak-e önnek barátai és ismerősei?

— Minek az, kérem?

— Hát akik önt unszolják.

— Nem értem.

— Édes istenem hát 'szen csak tudja ön azt a szabályt, hogy vidéki kezdő poéták csakis barátaik és ismerőseik unszolására adhatják ki a verseiket.

— Értem már. Az előfizetési főlhíváshoz kell ez. Hát talán azt írnök oda, hogy a szerkesztő úr biztatására...

Főlszisszentem, s újból behuynam mind a két szememet. Ez az ember még rám akar bi-

— **(Borzasztó vihar dühöngött)** — mint nekünk Pellérdről írják — f. hó 14-én délután 3 és 4 óra közt Pellérd vidékén. A délután 3 óra után gyorsan fölvonuló s nyugatról jövő felhőkből csakhamar diónagyságu jég esett, szélvihartól kísérve s oly erővel, hogy Gadány, Arányos, Pellérd és Győd községek összes szőlő- és gabona-terméseit tökéletesen, Keszű, Kőkény, Málom és Görösöny községek határaiban pedig nagyrészt szintén megsemmisítette. A már learatott buzakévéket fölszaggatta s az óriási orkán egyik falu határából a másikba áthurcolta. — Volt ember, ki földjén egy kévét sem talált a vihar után. A kár annál nagyobb, mert a jég szárazon, eső nélkül, esett, úgy hogy tíz perc alatt az egész szőlőültetvényeket, fákat gyümölcs től és levéltől teljesen lefosztotta, a kukoriczültetvényt pedig tövéből kivágta, mintha csak sarlóval és baltával vágták volna ki. A csapás az amúgy is túlterhelt lakósságot érzékenyen sújtotta, kivált Győd községet, melynek lakói még tetemes szőlődezmaváltsággal is hátralékban vannak. — A többi községek lakócai közül is igen soknak egész évi kenyere veszett el ezen csapással. A kár kiszámíthatlan, s óriási annál is inkább, mert a szőlőtermés már évek óta nem volt oly szép, mint az idei. A kár 200.000 trtra tehető. Biztosítva egyedül csak a pellérdi uradalom szőlője volt 20.000 frt értékig, s ezen kiválóan szépen és szakszerűen gondozott szőlő is teljesen tönkre ment.

— **(Somogyi [Károly])** a szegedi város színház igazgatója már megkezdte a szegedi színház átvételét Makó Lajos volt igazgatótól. A város részéről Lázár György dr. h. polgármester és a színházi bizottság vannak jelen.

— **(A pénzügyminiszter atyai gondoskodása)** Nagyszertűen gondoskodik a pénzügyminiszter az adófizetőkéről, elhatározta ugyanis, hogy a vidéki községekben állandó községi adóvégrehajtói állásokat szervez.

— **(A kolera.)** Az orosz kormány erőlyes működést fejt ki, hogy a kolera-járvány tova terjedését meggátolja. A török határon, Kis Ázsiában minden utast fertőtlenítenek és vizsgáltnak. A Bakuból jövő leveleket tíz, illetőleg 30 óráig tartják fertőtlenítés alatt. Saratovban ama hír következtében, hogy az orvosok élve temették el a betegeket, a nép föllázadt, megrohanta a kolera kórházat és megölték 2 hivatalnokot. A katonaság a zavargók közé lött; 3 ember meghalt, négy megsebesült. Oroszországban 29 nagyobb városban dühöng a járvány s e hónapban már 8 ezer embert ölt meg; átlag 240 ember halt bele naponként. A fenyegetett vidékeken az egészségtelen kaszárnyákban lakó katonaság is igen ki van téve a vésznek. A börtönökben rakásra halnak a rabok. Ugy látszik, a kolerának keletről való további előnyomulására is el kell készülnie, de lehet, hogy nyugat felől is meglep. Az asztracháni és tífiszi kórházak túl vannak tömve kolera-betegekkel. Párisban a Saint-quen város

negyedben öt újabb kolera eset fordult elő. Két gyermek meghalt. A betegek száma 25-re rug. Triesztben, e hó 14-én éjjel gyanus tünetek közt betegedett meg egy szakácsné. Az orvos, kit a beteghez hívtak, kijelentette, hogy állapota aggasztó s nyomban értesítette a városi fizikust, ki azonnal eszközölte a beteg elszigetelését. A baj mibenlétéről nem nyilatkoztak ugyan az orvosok, de remélhető, hogy csak kolera nosztrasz. A m. kir. kereskedelmi miniszter rendeletet adott ki, mely szerint a ragályos betegségek behurcolásának megakadályozására, rongyoknak, viselt ruháknak, használt fehérneműeknek és ágyneműeknek Oroszországból való behozatalát és átvitelét eltiltja.

— **(A városi egészségügyi bizottság)** e hó 17-ikén délután 4 órakor ülést tartott Aidinger János kir. tanácsos, polgármester elnöke alatt, mely alkalommal a rendőrfőkapitány és tiszti főorvos bejelentették a köztisztaságra és közegészségre vonatkozólag eddig tett intézkedéseiket, miket a bizottság megnyugvással vett tudomásul. A bizottság a tiszti orvos által tett következő előterjesztéseket figyelmébe ajánlta a tanácsnak: hogy az utcák gyakran separtessenek és az utcákon a különböző vizek szabad lefolyása eszközöltessék, továbbá a tettyei vadvizárok, a Lyceum melletti víz-levezető, a Nepomuk utcát a Kigyó utcával, a Makár utcát a Kaszárnya utcával összekötő vízfolyások kitisztogatassanak, aztán különösen a Tettye-árkon lévő árnyékszékek eltávolíttassanak, mindazon utcák, hol a víz-lefolyás stagnál, a szükséges javítások eszközöltessenek. Továbbá a közönséget fölhívni határozta, hogy a közegészségügyi szabályrendeletet pontosan tartsa be, a mi által sok bajnak vétének eleje. Mindez azonban nem a kolera miatt történik, hanem kizárólag köztisztaság szempontjából. Fölvihattott aztán a kapitányság, hogy a pöcze gödrök tisztítására vonatkozó, — már a múlt évben megkívánt — tervet elkészítvén terjeszse be. Már néhány éve, hogy a járvány kórház ügye foglalkoztatja a hatóságot, most végre elrendelték, hogy a szükséges tárgyalások azonnal történjenek meg. A fölépítéstről ez évben ugyan még nem lehet szó, mert egy minden tekintetben megfelelő és alkalmas kórházat szándékoznak építeni, legalább 100 betegre; erre pedig az idő már kevés. A járvány-kórház építésére a káptalani rétet jelölték ki, mint a legalkalmasabb helyet. A tanácsot pedig fölvihatták, hogy addig is, míg elkészül, ha netán veszély mutatkoznék, arra a célra egy alkalmas házat béreljen ki. Alkalmas házul a vasfürdőt jelentették ki.

— **(Villámütés.)** A esütörtök délutáni zivatar alkalmával a villám leütött a mohács-pécsi országút közelében levő szántóföldön dolgozó Males Lázó nevű szerb földmivesre, ki ennek következtében szörnyet halt. A villám meggyújtott néhány kéve gabonát, de a zápor a tüzet csakhamar eloltotta.

— **(Vizbefult segédjegyző.)** Blazsich Sándor vörösmarti segédjegyző f. hó 11-én délután többek társaságában a Duna töltése mellett elterülő nádasban fürdővén, figyelmeztetés dacára annak egyik mély és hináros helyére ment. Mindkét lába a hinárba akadt s így történt, hogy a különben jó uszó sem tartotta magát fölszinen, míg a segítségére siető tanító odaérkezett, hanem elmerült. A hinár miatt utána szállni nem lehetett, csakis kötelek segítségével lehetett nagy erőmegfeszítéssel a hinárból holtestét kibuzni.

— **(Masiroznak a katonák.)** A 10-dik huszárezred siklósi százada f. hó 14-én vonult el a nagygyakorlatokra. Nem rég közöltük hogy huszárok végképen távoznak Siklósról és N.-Harsányból, de ujabban egy hadügyminiszteri rendelet értelmében vissza fognak térni a nagy gyakorlatok után s így Siklós nem marad katonaság nélkül.

— **(Hadgyakorlat.)** A 10. cs. és kir. huszárezred e hó 26-án Tolnán és környékén lesz összpontosítva, hogy előkészítve nagy hadgyakorlatokat végezzen. Ez alkalommal Budapestről lerándulnak: Jenő főherceg, Lobkovitz altábornagy, több tábornok és törzstiszt.

— **(Villám a templomban.)** Ráczipetrén, e hó 14-én a villám beletűtött a római katolikus templomba. Nagyobb kárt a templom berendezésében nem tett, hanem agyon sújtott egy gyermeket. A templomban a vihar alatt harangoztak s a harangozó 13 éves leánykája a kóruson várakozott apjára, ki a harangnál volt. Ezt a gyermeket agyonütötte a villám.

— **(Zászlószentelés.)** E hó 10-én Nagy-Nányokon nagy és diszes ünnepek között szenteltetett föl a bányamunkások új zászlója, mely ténykedésnek fényt emelte. Troll Ferencz pápai prelátus jelenléte, ki külön e célból jött Pécsről Nagy-Mányok községébe mely már eddig is sok jótékonyt évelzett a derék preláts kifogyhatlan kegyéből.

— **(Eljegyzés)** Leopold Kornél dr. a „Tolnavármegye“ című lap szerkesztője, ismert nevű szegszárdi ügyvéd, eljegyezte Kornis Ilona kisaszonny Bajáról.

— **(Hivatalos vizsgálatok.)** Baranyavármegye főispánja Kardos Kálmán f. hó 15-én vizsgálta meg a siklósi főszolgabíró-ságot. — Az elmúlt egész héten pedig Sável Kálmán a pécsi kir. törvényszék elnöke tartózkodott Siklóson és behatóan vizsgálta meg a siklósi kir. járásbíró-ságot. Ugy a főispán mint a törvényszéki elnök a legnagyobb rendben találta a főnti hivatalokat és a tisztviselők működéseivel meg voltak elégedve.

— **(Tömeggondnok változás.)** A pécsi kir. törvényszék özv. Pasztits Döméné siklósi lakos ellen 1883 év december hó 28-ikán elrendelt csödben csödtömeggondnokká az időközben elhalt Ollé István volt pécsi ügyvéd helyett Szuly János pécsi ügyvédet nevezte ki.

vatkozni, az én bírálatomra. Mi lesz belőlem, mi lesz az én kritikus-tekinélyemből, ha ez az Alkeos-féle még nyomtatásban is rám talál bivatkozni? Ennek a verskötetnek nem szabad megjelenie! Kinyitottam most már mind a két szememet: a veszedelemmel szemközt kell nézni.

— Tehát ön ki akarja adni a verseit? Jó! Az én biztatásomra nyomasson ön ezer előfizetési fölhívást, ezeket küldje szét s aztán várja, amíg a többszörösen meghosszabbított határidőre — egyetlen egy előfizető se jön be magától. Miután pedig ön ezt kívánni nem tudja, azért markoljon föl egy csomó előfizetési fölhívást s keresse föl velük az ön barátait és ismerőseit, akik önt unszolják műve kiadására, s már most unszolja őket ön, hogy gyűjtsenek előfizetőket.

— Igen, majd tiszteletpéldányt ígérek nekik.

— Azt pedig ne ígérjen nekik, mert attól elrettennek s nem gyűjtenek. Az így fogott előfizetők pénze azonban nem elég a kiadásra. Önnek mecénás kell. E végre szemeljen ki ön egy pénzes embert.

— De én egyetlen pénzes emberrel sem állok összeköttetésben.

— Nem tesz semmit. De legalább köszönt már egy ilyen úrnak az utcán?

— Igen.

— S az elfogadta? Visszaköszönt?

— Igen.

— Nos, tehát ime a jogczim, hogy ön öt úgy jellemezze a hozzá irandó levelében, mint az irodalom buzgó és bőkezű pártfogóját, akinek e becses jellemvonását messze földön ismerik. Ez az uriember ugyan a poklok fenekére kívánja azt a himpellért, aki az ő ebbeli titkos, még saját maga által se ismert jellemvonását így világgá kürtölte, hanem azért meg fogja köszönni a figyelmet, melylyel ön a művét neki följajlja és szerényen — nem fogadja el e kitétetést.

Az én Alkeos barátom szörnyen görögül nézett rám, hogy hát tulajdonképen miért is mondom neki ezeket a „biztató“ dolgokat? Megkoczkáztatott egy kérdést:

— Hát akkor hogyan adjuk ki a könyvet?

— Ejh, ez ne tántorítsa el önt. Kiadja ön a saját szakállára. Ötven előfizetőt összeunszolnak az ön barátai és ismerősei, ötvenet szétküld a könyvkereskedőknek, akik minden év május havában leszámolnak önnek, hogy: átvettek

ennyit, leltár szerint megvan még ugyanennyi; kéri a betekintés végett szétküldött és visszakapott példányok portóköltségeinek szives megtérítését. A szerkesztőségeknek ismertetés végett szétküld szintén 50 példányt s aztán eteti magát a méreggel, hogy a jó urak odaönn éppen a kánikula közepén emlékeznek meg két sorban az ön művéről, mikor ilyen időben senki se olvas ujságot s még ezek a kánikulában ujságot nem olvasók is mind fürdőn vannak. Barátai és ismerősei közt emlékül szétoszt ssintén 50 példányt; a hátralevő száz darabbal pedig valószínűleg nem fogja tudni, hogy mit csináljon. Summa summárum: kivan a háromszáz példány. Még talán nem is lesz elég.

Hanem az én Alkeos barátomnak elég volt már. Fölkelt s a kalapja után nyúlt.

— Könnyű volt Petőfinek. — Mormogta savanyún. — De mi, mi nagyon sokan vagyunk. Majd várok még.

Ajálta magát és — az én szivemről egy budafai kökolosszus esett le. Ha még néhány ilyen áldott állapotban levő poéta látogat meg, kőfaragó műhelyt nyitok.

Dr. Muki.

— **(Mohácsi színészet.)** Zoltán Gyula színtársulata esütörtökön tartotta utolsó előadását Mohácson, mely alkalommal Szigeti Mari jutalomjátékaul Tarnai Károly 5 fölvonásos eredeti énekes színműve: „Az árvalány“ került színre sikerrel, melyről azt írják, hogy okos, gondolkodó főnek és poétikus léleknek a munkája, mely a való életet rajzolja, de azért nem leledzik a nyers realizmus hibájában. Meséje érdekes, cselekvénye biztos, bonyodalma drámai, jellemei természetesek és sehol sem ütözködnek a pszichologia törvényeibe, nyelve pedig ritka szép. A darab előadásában mohácsi műkedvelők és színészek vettek részt. A színtársulat különben Barcsrelepre ment játszani.

— **(Szegény leányok figyelmébe.)** A „Magyarországi központi Fröbel nőgyelet“ gyermek-kertésznő képző intézetében az 1892/93. tanévben az előadások szeptember első napjaiban veszik kezdetüket, miért is mindazok, kik magukat gyermek-kertésznőkké kiképezni s ekkép tiszteletre méltó állásra szert tenni óhajtanak, folyamodványaikat augusztus hó 30-ig az egylet iskolaiügyi bizottságának elnökénél, Rosenzweig-Saphir Sarolta urhölgnél (lakik Margitsziget, nagy szálloda 237. sz.) vagy pedig Péterfi Sándor urnál, az intézet igazgatójánál (lakik VII. Damjanich-utca 3. sz.) benyújthatják. A fölvetel föltételei: betöltött 15 ik korév, egészséges testalkat, fedhetlen előélet, gyermekek iránti szeretet, magyar nyelv bírása szóban és írásban; tartoznak négy elemi és két polgári iskolai osztály, esetleg hat elemi osztály bevégzését tanúsító bizonyítvány és keresztlevél bemutatása mellett fölveteli vizsgának is alávetni magukat. A tanfolyam két évig tart. A növendékek kivétel nélkül díjtalan tanulásban részesülnek és taneszközökkel az egylet költségén láttnak el.

— **(Ártatlanul ült.)** Sarosi György-nét a szegszárdi tszék az orgazdaság vádjá alól fölmentette, azonban a pécsi kir. ítélőtábla két heti fogsagra ítélte. A kir. tábla ítéletét a szegszárdi tszék a vádlottnó előtt ápril 26 án hirdette ki s ez alkalommal vádlottnó azon óhajának adott kifejezést, hogy büntetését nyomban meg akarja kezdeni. A tszék elég udvarias volt a nő iránt, a kérelemnek helyt adott s vádlottnót átadta a kir. ügyésznek a büntetés végrehajtása végett s ez büntetését nyomban meg is kezdte. — A tszék és ügyész ez esetben megelégedett arról, hogy csak jogerős ítéletet lehet végrehajtani; mert a kir. ügyész a pécsi kir. tábla ítéletét vádlott terhére föllebbezte. Az ügy a Curiahoz kerülvén, itt június 28 íkán nyert elintezést és pedig olyan forman, hogy a Curia vádlottnó fölmentette s így megtörtént, hogy Sarosi György 2 heti fogságot szenvedett — szükségtelenül és ártatlanul.

— **(Harcz a közös hadseregbeliek és a honvédek közt.)** Vasárnap ejjel fel kettőkor történt, hogy a lövészkertben mulatozó honvéd altisztek s közlegények mintegy 20—25 en haza akartak menni, amde ezen szándékukban megátolta őket négy közös hadseregbeli katoná. A közösök ugyanis, mióta eltöltötték nekik a lövészkertben való mulatozást, irgalmatlanul gyűlölik a honvédeket, pedig ezek egyáltalán nem okai az eltöltésnek; az igazi ok a közös hadseregbeli közlegénység nagyrészenek veszekedő és verekedő természetében keresendő, de hát őket nem hajlandók beismerni. Mikor a honvédek a kapu elé értek, a négy közös hadseregbeli, — egyikük szakaszvezető — rájuk tamadt éketlen szitkozódások közt, azt hajtogatván folytonosan: „Nem mentek ma a barákába ti kutyák!“ A honvédek eleinte barátságosan akarták elintézni a konfliktust és szép szóval arra törekedtek, hogy a közösök szabad utat engedjenek nekik, am de a szép szó, a kérés mit sem használt, a közösök továbbra is megmaradtak előre föltett szándékuk mellett, hogy a honvédeket alaposan elnadrágozzák; sőt a szakaszvezető kézzel-lábbal, arczmozdulatokkal és kacsintásokkal is harcra tüzelte legényeit és azzal a kijelentésével csepegtette belejük a vakmerő bátorságot, hogy: „ne féljétek vitézek, a mig engem láttok, elintéznek en mindent.“ A legényeknek ennél nem is kellett több. Ez a kijelentés tökéletesen éretté tette őket a harcra. Nem is haboztak egy perczig sem, hanem neki láttak a munkának, mert bár, mint mondták, nem tartják ugyan katonának a honvédet, a szám mégis imponált nekik. De majd annál nagyobb lesz a dicsőség, gondolák magukban, ha négy huszonötöt harc-

képtelen állapotba helyez. Neki rohantak tehát a honvédeknek s döngetni kezdték őket, ezek se vették tréfára a dolgot, hanem viszonzták a szivességet kellő nyájassággal. De mivel ez se térítette el a közösöket eredeti tervüktől, egy honvéd tizedes kapta magát, kirántotta a szuronyát s közéjük vágta a közösöknek. De már ez használt. A közösök megijedtek, mivel a többi honvéd kezében is megvillant a gyilkos jószág s rendetlen futásnak eredtek, szerettek volna négyen hat felé menni. A honvédek utánuk. Űzőbe vették őket, s már csaknem elérték, mikor a közösök egy közshadseregbeli kapitány lakasába menekültek és az épen odaérkező honvédek orra előtt becsukták az ajtót, s biztos menhelyükből csufolták őket paradicsomos vitézeknek. A honvédek kellő mérséklélet tanusítottak és faképnél hagyták a közösöket, kik sokáig nem mertek kijönni attól való féltükben, hogy a honvédek leszurják őket.

— **(Irányi Dániel)** a függetlenségi és 48-as párt kitünő vezére, mint részvétellel értesülünk, betegesen fekszik Budapesten, lakatos-utcai lakásán. A kitünő párt-vezér állapota egyáltalában nem aggasztó ugyan s utóbbi időben határozottan javult, mindazonáltal mely sajnálattal vesszük tudomásul a betegséget, mely Irányi Dániel, még napokig az ágyhoz szegzi. A beteg lakásán megjelent báró Bánffy Dezső, a képviselőház elnöke is és személyesen tudakozódott állapota felől. Rájta kívül pedig ugy a magyar közélet, mint a politikai élet több kitünősége és a függetlenségi és 48-as párt tagjai megjelentek ott s nagy örömeire szolgált, hogy mindannyian megnyugtató választ kaptak.

— **(Öngyilkosság.)** Weisz Anna romhányi (nógrádmegyei) illetőségű 21 éves izr. vallásu mohácsi cselédeleány hétfő délután 4 órakor a magyar révben egy csolnakkból öngyilkossági szándékkal a Dunába ugrott, melynek hullámaiban nyomtalanul eltűnt. Holtestét másnap fogták ki. Tettének oka szerelmi csalódás és banat.

— **(Az ügyvédek országos kongresszusa.)** A győri ügyvédi kamara kezdetétől folytan országos mozgalom indult meg hazai ügyvédek körében, melynek czélja országos akciót kifejezni az ügyvédek erkölcsi és anyagi helyzetének javítására. E tárgyban a győri ügyvédi kamara értekezett is, mely értekezleten elhatározták, hogy az ország összes ügyvédi kamaráit a Győrött tartandó értekezletre megbívják. A meghívókat szét is küldték, a melynek örvendetes eredménye gyauant az ország 27 kamarája közül 23 jelentette be csatlakozását a mozgalomhoz. Az ügyvédek országos értekezletének Győrött leendő megtartására határidőül f. év augusztus 13, 14, 15 napjait tűzték ki. A pécsi kamara már írásbelileg jelentette be képviselőinek kiküldetését és a kongresszuson való megjelenésüket.

— **(Rendre utasítás a királytól.)** Rendkívüli, bar föltűnés nélkül való jelenet volt Bécsben Urnapján a Szent-István templomban, a mi csak most került a nyilvánosság elé! Az istentiszteletnél, mint rendesen, jelen volt a király is, kíséretében természetesen sok katonatiszt. Ezek közül néhányan egészen a sanctuárium előtt foglalva állást, nagyon fesztelenül viselkedtek, oly aunyira, hogy a királynak is föltűnt. A király először pillantásaival igyekezett őket rendre utasítani, de mivel ez nem sikerült, oda intette magához az egyik tisztet, valamit sugott a fülébe, mire a tiszt elhalványult, visszatért helyére, sugott valamit társainak és — a viselkedés egyszerre megszűnt fesztelen lenni. A jelenetről sok szemtanu tud.

— **(Az 1848—49-es szabadságharcunk gyűjteményének)** a fővárosi vigadóban levő rendezősege fölkerlte az összes biztosító társaságokat, hogy — vidéki ügynökeik által is — mozdítsák elő a 48-as ereklyék gyűjtését. Ezt a praktikus dolgot az aradi muzeum találta föl. A fölkerlt biztosító-társaságok támogatása már azért is nagymérvű lesz, mert a gyűjtemény tulajdonosa kijelentette, szóval és írásban, hogy 25000 forintot ad magyar hírlapírói nyugdíjalapra és 15000 forintot az erdélyrészi és a többi magyar közművelődési egyleteknek a gyűjtemény vételárából — ha azt a nemzeti muzeum számára megvásárolták; anyyi összegért a mennyibe (kimutatás szerint) került az a kiállítás főrendezőjének. A hírlapíró nyugdíjalapra szánt 25000 frtból ama fővárosi és vidéki hírlapírók is részesülhetnek, a kik nem

tagjai a már létező hírlapírók nyugdíjintézetének. A 48-as gyűjtemény által kiadott Honvéd Em-léklapra előfizetésre föl hívó leveleket küldött szét a rendezőség. A föl hívás minden volt honvédnak el lett ugyan küldve, de az előfizetés vagy megrendelésre való föl szállítás csak a módosabbaknak szól, mert a rendezőség ezennel tudatja, hogy minden vagyontalan honvédnek ingyen adja a díszes emléklapot, ha az illető az előjáró által aláírt levelében ezt kéri. Gróf Kreith Béla által az ország községeknek és egyesületeinek ajándékozott huszezer Kossuthképből még néhány ezer példány áll az ezután folyamodó községek s egyletek rendelkezésére. Ez életnagy arczképek bolti ára 1 frt 40 kr. példányonként. A feunmaradó képeket a fővárosi vigadóban levő 48-as kiállítás látogatóinak ajándékozta a rendezőség. Néhány nap mulva a kiállítás minden látogatója kap egy-egy Kossuth képet.

— **(Innen-onnan.)** A xanteni ritualis gyilkosság ügyében a napokban mondták ki az ítéletet. A törvényszék csupán egy kérdést terjesztett az esküdtek elé: vétkes-e Buschhof? Az esküdtek kimondták, hogy nem vétkes. Az államügyész szintén fölmentést indítványozott. — **Hazaarulás** miatt fogta porbe a kolozsvári királyi ügyész Ratiu Emilia asszonyt, az oláh küldöttség vezetőjének feleségét, mert a bukaresti lapoknak levélbeli és távirati információkat küldött a zavargások lefolyásáról s a tordai lakosság tüntetéseiről, melyeket férje háza előtt rendeztek. — **Az Aetna tűzokádó** hegy erupciója egyre erősebbé válik. Éjjelenként nagyon erős földalatti moraj hallatszik. Ujabb kráterek nyílnak meg. Ez időszertint 18 nyílt kráter van, mely körül 9 működik. A Nicolosi felé ömlő lávafolyam sebessége óránként 47 méter. A kár egyre nagyobbodik. Több község elpusztulása kikerülhetetlen. A lakosság nyugtalansága nő. — **A párisi esküdt bíróság** fölmentette Raymond asszonyt, ki férjének kedvesét megölte. — **A déli vasut** tisztviselői elégedetlenkednek, mivel sok hivatalnok hat, sőt nyolcz évi szolgálat után is csak 600 forint, sőt 500 forintnyi évi fizetéssel nyomorog, míg a most tanfolyamot végzett fiatal emberek egy évi gyakorlat után 600 forint minimális évi fizetéssel és a megfelelő lakbérrel lesznek véglegesítve. — **A magyar-horvát gőzhajózási társaság** egyik új hajóján a „Hungarian“, mely Dalmácia felé indult, Novaglia előtt a kazán egyik csöve szét pattant. Két fűtő súlyos égési sebeket szenvedett, melyekbe belehaltak. Két gépész is veszélyesen megsérült. Az utasok közt nagy volt a rémület, de senki sem esett baja. — **A gőzös** a baleset daczára folytathatta tovább útját. — **Az ember tragédiáját**, Madach remekét még e hó folyamán előadják a prégai cseh nemzeti színházban és pedig azokkal a díszetekkel és jelmezekkel, a melyeket Esterházy Miklós gróf a bécsi kiállítás színház számára készíttetett. — **Vilamos tolvaj lámpát** találtak ki Danz Lajos és Mayerhofer urak Budapesten. A lámpának az a jó tulajdonsága van, hogy alig nyom egy kilogrammot, igen csekély heiyet foglal el és a benne lévő akkumulátor segítségével mégis egy óra hosszáig 6—8 gyertya erejű világosságot tud terjeszteni. Hasznát vehetik a füstben dolgozó, vagy színház vizsgálatot végző tűzoltók, szénapadláson járó gazdaemberek, szóval mindazok, a kiknek nem lehet, vagy nem szabad nyíltan égő lámpához folyamodniok. — **Svájcz szövetségi elnöke** 14-én beszédet mondott, melyben kijelentette, hogy Svájcz egyetlen állammal sem fog védelmi vagy dacz-szövetségbe lépni, hanem fegyverrel fogja megátolni, hogy bármelyik hatalom is átlépje az ország határait. A szövetségi elnök eme nyilatkozata óriási hatást tett. — **Dorogon** egy földbirtokos mélyen a föld alatt épület romokat talált, s azok közt egy vas szekrényt, a mely tele volt az Anjouk idejéből való arany és ezüst pénzekkel, serleggekkel és más művésziesen kidolgozott drága ércművekkel. A talált kincs értékét 40 ezer forintra becsülik. — **Alarczos rablók** támadták meg e hó 14-dikén a missouri-kansas-texasi vasutvonal egy vonalát. A vonat kénytelen volt megállani. Több rendőr tisztviselőt megöltek. A pénzeszekrényből, a melyet fölörttek, 40 ezer dollart raboltak el. — **Paris szerbiai kormány elnököt** al-

kalmásint megválasztják az elbűnyt Proties helyébe harmadik regensnak s ez esetben Velimirovics mostani közmunkügyi miniszter lesz kormányelnök. — Natália, Szerbia exkirálynéja egy belgrádi magas rangu tiszthez Biarritzból levelet intézett, a melyben megczáfolja azt a hírt, hogy fia Sándor király meglátogatására Emsbe utazik. A királyné azt mondja, hogy ama bánásmód után, a melyben 1888-ban Wiesbadenben részesült, nem akarja önmagát meggyalázni azzal, hogy még egyszer Németország földjére lépjen. — A vaczi honvédelmelet szombatán adták át ünnepiesen a városnak s ez alkalomra Vacz város az orsz. honvédegyelet központi bizottságát is meghívta. Az ünnepen Degré Alajos mondott beszédet s a polgármester vette át a szobrot. Svájcban a biomassay-i jéguegy összeomlása a Montblanc alján lévő St. Gervais fűrdőt elpusztította. Az áldozatok számát 226-ra teszik. — A verscezi hadastyán-egylet a verscezi 1848—49. évi vertanuk emléket szoborban örökítette meg. A szobor már el is készült, de a gyűjtött pénz nem volt elégséges a költségekre s a központi bizottsághoz fordultak támogatásért. — Franciaország nemzeti ünnepe, a szabadság emléknapja ehó 14. ikén az esős idő daczára fényesen sikerült. A nép egész éjjel tánczolt az utcákon. A katonai szemlét nagy közönség nézte meg. A rendőrség egész nap talpon volt és nagy előkészületeket tett, mert olyan hírek keletkeztek, a melyek arra engedtek következtetni, hogy az anarchisták nagy merényletekre készülnek, de a rémhírek alaptalanok voltak. Mindössze a Strassburg-szobrot akarták ledönteni, de a rendőrség ezt megakadályozta. 762.000 frankot költött 1886. deczembertől 1887. júliusig az orosz kormány az 1887-iki februári bolgar lázadás költségeinek fedezésére. A bolgar kormány teleplezte az orosz diplomacziát és közzétette az orosz diplomacziái ügynökség titkos számadatát. De ez nem minden, mert ez csak a bakaresti ügynökség kiadása s bizonyosan a konstantinápolyi követség, a belgrádi követség, a különböző konzulátusok török földön és az odesszai kormányzó is adtak be számlákat. Leánygimnázium nyílik meg már ez év szeptember havában Budapesten. Tandij egészévre 200 frt, de a szegényeknek ezt részben, vagy egészen elegedik.

— **(Lesz e millenniumi országos kiállítás?)** Hétfőn tartotta Lukács Béla államtitkár elnöklété alatt azon nagy bizottság, a melynek tagjait még boldogult Baross Gábor jelölte ki, a kereskedelmi miniszterium tanács-termében első nagyfontosságú ülését a millenniumi országos kiállítás tárgyában és négy órai tanácskozás után egyetlenegy hang kivételével az összes bizottsági tagok oda nyilatkoztak, hogy önmagában ugyan országos kiállításra különös tekintettel arra, hogy ez az iparosokra nézve nagy áldozatokkal jár, nem volna szükség, de a milleniummal kapcsolatban okvetlenül rendezendő egy nagy országos kiállítás. A bizottsági tagok nagy része ugyan oda utalt, hogy jobb volna a kiállításra nézve, ha a millenium megünneplését 1897-re halasztaná el a nemzet, de többen kijelentették, hogy ez nem lehet mérvadó, hanem, hogy egy teljesen méltó sikeres kiállítást 1895-ben is lehet rendezni, ha a millenium megünneplése ezen évre esik.

— **Hátralékos előfizetőinket tisztelettel kérjük, miszerint tartozásaikat minél előbb küldjék be, nehogy kénytelenek legyünk a lap további küldését beszüntetni.**

MŰVÉSZET, IRODALOM.

* **A hercegprimás sajátkezű jegyzetét, melyet a főrendiházban rögtönzött beszédéhez készített, közli a „Magyar Génius” legújabb száma, mely a következő érdekes tartalommal bír: Kohn Dávid „Az új pénzről” értekezik. Igen érdekes közlemény az, mely a főrendi ház hangulatát és képét tárja az olvasó elé, akkor midőn Magyarország hercegprimása beszélt. Dóczy Lajosnak „Olah Nibelungok”**

czimű novellája, Ignotus és Versényi György hangulatos költeményei, valamint a 10 képpel illusztrált „Spányol bikaviadalok” czimű érdekesítő czikk megannyi bizonyítékai a „Magyar Génius” életrealitásának. E számban találjuk továbbá Ferdinánd román trónörökös s menyaszonjának, Viktoria edinburgi hercegnőnek arczképét és a Belesev gyilkosainak pörében tartott végtárgyalást ábrázoló képet is. A „Magyar Génius” előfizetési ára egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr. Ujjonnan belépő előfizetők a „Kenyér” czimű emléklapot ingyen kapják. A „Magyar Génius” szerkesztősége és kiadóhivatala, Budapest, VII., Kerepesi-út 14.

* **A „Kis könyvtár”-nak első négy kötete fekszik előttünk. A legkedvesebb olvasóközönségnek, a 7—14 éves gyermekeknek vannak ezek a könyvek szánva. Az első könyv „A Cseregyermek” Jókai Mór novellája. Benedek Elek mesél a második könyvben („Mesék és Történetek”) szép dolgokat a kicsikéknek. „Egy plajbász története” a czime a harmadik könyvnek, melyet Gáál Mózes írt. A negyedik könyvbe („A szabad ég alatt”) Benedek, Bárony István, Abonyi Árpád írtak. A kiadó jó szolgálatot tesz az ifjúsági irodalomnak, midőn a legjelesebb magyar ifjúsági írók műveit, valóban olcsó áron adja az ifjúság kezébe. A gyermekekkel megáldott szülők jól teszik, ha ezt a vállalatot pártolják és gyermekeiknek csekély pénzért élvezetes, magyaros olvasmányokat szereznek. A „Kis könyvtár”, minden hazai könyvkereskedésben kapható. Egy-egy kötet ára füzve 12 kr, kötve 20 kr. 10 füzet előfizetési ára 1 frt. 10 kötött példányé 1 frt 70 kr.**

* **A „Parlament”, ez az évek óta főnálló nemzetközi irodalmi mű Magyarországot illető része az országgyűlés új cyclusa alkalmával szintén új fázisba lép át.**

Eddigél a középeurópai parlamentekkel párhuzamban és szoros összetöggésben közölven a magyar országgyűlés tagjainak életrajzát és arczképét, azon szép honfiumi föladatnak felelt meg, hogy főleg külföldön ismertette a magyar parlamentaris alakokat a rólok közlött leghitelesebb adatok alapján. Ezentúl a „Parlament”-nek magyarországi részét magyar nyelven fogják kiadni. A „Parlament” nemcsak elsőrangú művészi kiállításánál, de adatai legmegbízhatóbb hitelességénél fogva is történelmi becsű mű, amelynek értéke a jövő kor számára ezen cyclusról annál nagyobb jelentőségű, miután az öt év alatt az összes országgyűlési tagokat fogja közölni, kik a nemzet ezeréves főnállása idejében törvényhozói voltak. Az összes cyclusból megjelenő Közlemények öt évfolyamra lesznek fölosztva, amelynek mindegyikében 25 füzet fog megjelenni. Az imént megjelent első füzetben Apponyi Albert gróf, Baross Gábor, Tisza Kálmán és Ugron Gábor kitünően sikerült művészi kivitelű arczképei foglalnak helyet, teljesen tárgyilagos, minden partszinezettől ment élet és jellemrajzaik kíséretében. A kiadóhivatal e számot szívesen megküldi az érdeklődők kívánatára mutatvány gyanánt, még pedig bementve Egy évfolyam előfizetési ára: 40 forint.

A kiadóhivatal beéri egyszerű előjegyzésekkel is, s az előjegyzőknek csak az évfolyam teljes befejezése után kell beküldeniök a kiadóhivatalnak az előfizetési összeget. A művet a nemzet érdeklődő művelt köreinek meleg pártfogásába ajánljuk.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Petrovics Sándor cigány f. év június hó 5-én éjjel a kis hidasdi szőlőkben egy másik társával együtt több prészázat föltört és onnét bort és különböző keze ügyében levő tárgyat ellopott. A szőlőcsész azonban észrevéve őket a községbe sietett, honnan segítséget hozott. Az egyik tettesnek sikerült megmenekülni a másik azonban futás közben elesett és így kézre került. A tolvajban Petrovics Sándor kóbor cigányt ismerték föl. Nyomban letartóztatták és a kir. járásbíróshoz vitték, onnan pedig a kir. ügyészséghez. A napokban megtartott végtárgyalás alkalmával vádolt daczára annak, hogy nyolcz tanu mondta szemébe a lopás elkövetését, daczára annak, hogy a lopott tárgyak közül sokat megtaláltak nála: mégis konokul tagadta a lopás elkövetését, így remélvén megszabadulni a megérdemelt büntetés alól. Taga-

dása azonban nem hozta meg számára a kellő eredményt. A kir. törvényszék a lopást teljesen beigazolvá látván, vádoltat három rendbeli lopás büntetésében mondta ki bűnösnek és ezért 2 évi fegyházra, 3 évi hivatalvesztésre és politikai jogai gyakorlásának fölfüggesztésére ítélte. Az ítélet ellen ugy a vádolt, mint a kir. ügyész, utóbbi a büntetés szigorítása végett, föllebbezett. Vádolt tovább is vizsgálati fogságban maradt.

Szándékos emberölés büntetésével volt vádolva a hétfői kir. tszéki végtárgyaláson Jakab Ferencz gordisai lakos. Ez ugyanis 1891. évi szeptember 6-án mostoha-apját Ács Dávidot egy fejszével — fejére két s mellére egy ütést mérve — agyonütötte. A végtárgyalás folyamán a vádolt azon erős fölüdallal védekezett, melyet benne mostoha-apjának édesanyja s nővérei iránt tanusított durva s kegyetlen bánásmódja idézett elő. Ács Dávid t. i. körülbelül 1888-ban nőül vette a nála sokkal öregebb özv. Jakabné szül. Konyhás Ráchelt. E házasság szerencsés nem volt, mert a férj dolgotkerülő, iszákos és tékozló volt, s családja tagjait folyton bántalmazta. A tett éjjelen hasonlóan történt, s a még nem is 16 éves Jakab Ferencz édesanyja segítségére sietett s ekkor ütötte le mostoha apját. A kir. ügyész vádoltat a halált okozó súlyos testi sértés vétsége miatt kérte megfenyíteni, de a kir. törvényszék jogos védelmet látván fönforgni, vádoltat teljesen fölmentette. — Az ítélet ellen a közvádoló föllebbezést jelentett be.

VEGYESEK.

— **Biztos gyógyhatás.** Mindazok, kik rossz emésztés vagy székrekedés következtében föltüvődásban, szorulásban, főfájásban, étvágyhiányban, vagy egyéb bajokban szenvednek, a valódi „Moll féle seidlitz porok” használatával biztos gyógyulást érnek el. Egy doboz ára 1 frt. Szétküldés napona utánvétellel Moll A. gyógyszerész, cs. és k. udv. szállítótól Bécs, I. Tuchlauben 9. A vidéki gyógyszer-tárakban határozottan Moll A. készítménye az ö gyári jelvényével és aláírásával kérendő.

CSARNOK.

Egy aggastyán panasza.

Irtá: Bogáthy Medárd.

Az 1849. év újév napja borzasztó nap volt. Azt hittük, hogy az ítélet napja következett el. Emberi fogalmat meghaladó hideg fagyasztotta szerteszt az életet. A nap ködbe burkoltan vörös fényt árasztott sugár nélkül. A hegyekről dermesztő szél sivitott át a vidéken. Az emberek óvakodtak az utcára való lépéstől, mert az nagy veszedelemmel járt! Behúzódtak házaikba, még csak az ablakhoz sem közeledtek; mert még a természet kegyetlen működésének nézése is kétségbe ejtette a halandót.

Jaj volt annak, kit balvégzete utra kényserített!

A szobában ültem drága nőmmel, ki fejét lehorgaszva tilt a családi nagy karosszékekben és maga elé bámult. Nem messze tőlünk az asztal mellett 16 éves nevelt leányunk szomorkodott.

Mind a hárman az én két fiam után busultunk.

Olyan szép két fiu volt mind a kettő. Az egyik 20, a másik 22 éves. A fiatalabb szőke, az idősebb barna; és oly szép, beszédes kék szemek voltak mind a kettőnek. Szerettük őket mind a hárman lelkünk egész hevével és nagyon aggodtunk miattuk.

Mikor délben a cseléd fölhordta az ebédet, érintetlenül hagytuk. Kellett is nekünk az ebéd, mikor azok, kiket az imadásig szerettünk, a legválságosabb helyzetben lehetnek. És nekem még egy más valami is fáj, ami talán nem jutott nőm és nevelt leányom eszébe és úgy szoritotta a szívemet, hogy olykor-olykor elhomalysodott szemeim előtt minden a kintől.

Ráütöttem a szívemre, hogy ne fájjon. Balga én! Hát lehet a szívnek megparaucsolni, hogy fájjon, vagy ne fájjon? Hát nem magától jön a, mint az ég dörgése után a záporosó?

Főlkeltem, hogy elűzzem kintő gondolataimat. Hisz miért is búsulok én oly rémitőn? Azért, mert katona mind a kettő? A hazának

katonára van most szüksége. És az én drága fiam... igen, de csak az egyik... Vajjon mit csinál most? Hol van? Kassán-e vagy a vidéken? Mióta elment, nem láttam. Nem halt e meg a harctéren? Nem, nem! Azt megéreztem volna. Nem halt meg! Az én fiam hős! És a hős sohasem hal meg!

Má' lé tereltem a gondolataimat! Nem jó a halálról gondolkozni.

Visszatültem a helyemre és szétnéztem... mozdulatlanul ült a feleségem is, a nevelt leányom is. Szerettem volna beszédbe ereszkedni velök. Máskor az milyen könnyen ment. Most? Kinyílt a szám, de nem jött szó ajkaimra.

A pamlagra néztem, arra a helyre, a mely a kisebbik fiának kedvenc helye volt. Aztán az ablakmélyedésre bámultam; a szék ott állott, azon szokott ülni és tanulni kis korában az én idősebbik fiam, a ki...

Földértültem.

Hogy is busulhattam miatta? Ő az én fiam, az én vérem. Tudja ő kötelességét. Hogyne tudná. Hisz mindig kötelességtudó volt, már gyermek korában is.

Ujra elszomorodtam!

Ő soh'sem szegte meg kötelességének parancsszavát. Most sem tette!

Egy köny gördült ki a szememből s végig pergett az arczomon.

Elfordítottam onnan a fejemet és a kisebbik fiam kedvenc helyének nézésébe merültem el. Megelevenedtek lelkemben a közel mult képei.

Láttam őt, mikor a toborzók itt jártak és lelkesen fölesapott honvédnek.

Szinte hallottam a toborzó-káplárnak borizú hangját, mikor azt mondta neki:

— Tán kispap vagy ücsém, hogy nincs bajuszod?

A mire ő lelkesen felelt vissza:

— Nem vagyok én kispap, vitéz káplár uram, hanem mire a bajuszom megnő, őrnagy leszek; azt mondom.

— Segítsen az Isten!

És kezet adott neki.

Ősz volt, mikor elment, a fák levelei hullottak, a virágok elhervadtak, a pacsirta búsan énekelt. Vajjon megéri-e azt az időt, mikor a fák leveleznek, a virágok kinyílnak és a pacsirta vidáman énekel?

Szomorú előérzet fogott el e gondolatnál.

Nem fogja megérni!

Az én előérzeteim mindig teljesedni szoktak. Most már a másik szememből gördült ki a köny s pergett végig az arczomon.

Az első két köny életemben!

Nem voltam többé a régi erős férfi! És elismertem, amit előbb tagadtam, hogy a nagy fájdalom gyöngvévé teszi a legerősebb férfit is! Mit használ a lelki erő? Az csak addig tartja fönn az embert, míg szíven nincs találva. Ha egyszer találva van, vége annak. Az erős tölgy is büszkén áll a legerősebb vihar közepette, de mikor a villám beletűt, széthasad és pusztulásnak indul.

Tompa zsidbadtság vett erőt rajtam.

Érzéseimnek nem tudtam nevet adni.

E közben délután lett.

Léptek zajára ocsudtam föl. A szívemet valami örömrészlet fogta el. A léptek közeledtére fölugrottam, kinéztem az ablakon: a fiam volt, a kisebbik, a Jenő. Milyen gyönyörű volt a honvédhadnagyi egyenruhában! Czirkálni jött a vidékre néhány legénynyel, mert Schlick már erősen közeledett Kassa felé. Az udvaron fölszaladt, eléje mentünk mind a hárman és ott ölelkeztünk az ámbituson. Csak az öreg Dénes, hűséges cselédünk figyelmeztetésére, hogy tán jobb volna oda benn, mert ott nincs olyan nagy hideg, vonultunk be a szobába.

Hogy néztük a haza védőjét mind a hárman.

Csak néhány pillanatra tért be, hogy bennünket láthasson és megcsókolhasson. Nem mertük nagyon tartóztatni. Hisz a haza az első. Az nagyobb veszélyben forog, mint mi.

A honvédek megérkeztek híre hamar szétterjedt a faluban. Akik itthon maradtak s nem mehettek el a haza oltárára életüket áldozni, mind a házam körül sereglettek össze. Ott didegtek a hidegben, hogy legalább csak egyszer láthassák az ő földesurok fiát, a bátor honvédhadnagyot, a kit oly nagyon szerettek.

Egymást fölvaltva bejöttek a szobába az öregek, az asszonyok és gyermekek és a kezeit cókolták és úgy kérték, hogy szabadítsa meg

a vidéket, szülőföldjét a gonosz ellenségtől, ki vesztére tör. A szegények azt hitték, amint aranyzinóros fényes ruhájában látták, hogy ő lett a hadsereg fővezére.

Hogy biztatta őket!

— Ne féljetez testvéreim — úgymond — a jó Isten igazságos! Megsegít bennünket! Mert úgyünk igaz! Győzni fogunk! Megverjük a rút ellenséget, a ki földülni jött apáink vérelláztatott földjét! Kikergetjük az országból és szabadok leszünk. Szabadok, mint a légben röpkedő madár! S utódaink adatai fogják emléktünk! Milyen büszke voltam ekkor! Szívem erősen dobogott, keblem dagadt. Szerettem volna kardot ragadni és rohanni vele a csaták zajába.

Drága nőm a nyakába borult és úgy zokogott a büszke örömtől. Nevelt leányom pedig letérdelt és úgy ölelte át.

Trombitahangok vetettek véget a jelenetnek.

Jenőnek mennie kellett. Gyorsan megölelt, megcsókolt bennünket, kezet fogott, a kik közelében voltak és elrohant.

A bucsuzás oly gyorsan, oly rohamosan történt, hogy alig térhettünk magunkhoz.

A honvédek elmentek. A falusiak a falu határáig kísérték őket.

Jenő megjelenése, harcias föllépése és erős reménye bizalmat csepegtetett csüggedt szíveinkbe.

Nem tudtam sokáig eléggé csodálkozni azon a megmagyarázhatatlan átváltozáson, a melyen ez a fiam keresztül ment. Milyen szelid, nyájas volt itthon, s milyen bátor, vakmerő és hős most! S milyen lelkesedés sugárzott a szemeiből! Ez a fiam nagy tetteket fog véghez vinni — gondolám magamban. S még csakugyan beteljesedik, amit a toborzó káplárnak az ifjuság könnyelműségével mondott. Még csakugyan őrnagy lesz.

A másnapot elég türethetően töltöttük el, pedig az ellenséges csapatok már ott táboroztak az egész vidéken.

Nem féltünk. Az a hadsereg, melynek olyan katonái vannak, mint az én fiam, kiket a hazaszeretet szent tüze lelkesít, kik szülőföldjüket, apaikat, anyáikat, feleségeiket, testvéreiket, gyermekeiket védelmezik, legyőzi a bérencz zsoldosokat. A harmadik nap reggelén kezdte meg fölvonulását Bácsa felé a császári sereg.

Egy lélek sem mutatkozott az utcán a falusiak közül. Mintha ki lett volna halva a falu.

A császári katonák egykedvűen mentek dobszó mellett. A tisztok arckifejezése elbizakodottságot tükrözött vissza. Mintha már övék volna a győzelem. Dél tájban a tüzérek vonultak keresztül az ágyukkal és utánuk a lovasok. És mindegyiknek az arca kihívó tekintetű mutatott.

Amint az ablakon keresztül néztem őket, iszonyu gyűlölség fogott el irántuk.

Szerettem volna őket megsemmisíteni, még mielőtt Kassa elé érnek.

Kezeim ökölre szorultak! Ha villám lett volna bennök, milyen élvezettel sujtottam volna le a szolgálhadat.

Amint a lovasok eltűntek szemeim elől, ismét gyalogosok jöttek.

Nem távoztam az ablak mellől. Valami különös sejtélem ott tartóztatott. Nőm és nevelt leányom a másik ablak mellett állottak.

Mikor kisdéd templomunk tornyának harangja megszólalt, jelezvén a delet, a seregnek egy csapata állott meg kapum előtt.

Mit akarhatnak ezek?

Nőm és nevelt leányom rémülten föliskoltottak.

Magam is megdöbbsentem.

Talán ki akarnak bennünket fosztani?

A mi házunk az egyetlen uriház a faluban, bizonyára itt remélnek prédára akadni.

Hát nem elég, hogy ellenségek, még gyávák is? Hisz senki sem bántotta őket. Még érthető volna — visszatorlás gyanánt — ha a lakosság ellenséges indulattal viseltetett volna irántuk.

El voltam szánva a legvégsőkre.

Megmentem vagyonomat éltem árán is!

Az én fáradságom gyümölcsét nem élvezni a szolgálhad. Az én kenyeremből nem eszik császári katona. S ha erőszakoskodnak, — s ezzel lekaptam a falról fegyveremet, — keresztüllövöm az első, ki kezét reám, vagy nőm s nevelt leányomra teszi.

Szemeim szikrákat hánytak a dühtől.

Nőm és nevelt leányom a mellékszobába távoztak.

De mily csalódás!

A csapat megállt ugyan kapum előtt, de nem szándékozott bejönni. Egy tiszt állott előttük, ki nekik valami parancsot kiadni látszott. Miután pedig azt elvégezte, kinyitotta a kaput és följött az udvaron a ház felé.

A fegyver kiesett kezeimből. A vér a fejembe tódult. Földordítottam.

Nőm és nevelt leányom hozzám siettek.

Nem tudtam szólni, csak hörögtem és kezimmel integettem az udvar felé.

Azt hitték, megőrültem!

Bár őrtültem volna meg, hogy ne tudtam volna arról, ami ezután következett.

Az ajtó kinyílt. A császári tiszt belépett rajta és e szókat mondta:

— Atyám! Anyám! Ilonkám!

Mintha villám csapott volna belém, hirtelen megfordultam e hangra.

A fiam volt! Az én nagyobbik fiam, az én Kálmánom!

Az én fiam és császári tiszt!

Az én fiam megy harcolni hazája ellen!

Az én fiam megy harcolni a testvére ellen!

És én nem őrtültem meg! És én nem haltam meg!

Kinos csend állott be pár pillanatig.

Kálmán ott állott az ajtó mellett. Nem mert előbbre lépni.

Milyen halavány volt az arca! Hogy fáthatott neki!

Én a szoba közepén állottam, jobbon drága nőm, baloldalon meg nevelt leányom.

Egy lépést sem tettünk Kálmán felé.

A nőmre néztem; arca olyan volt, mint a márvány, tekintete meg visszautasító.

Majd nevelt leányomra vettem egy pillantást. Arca lángolt. Haragban égtek szemei.

Kálmán még mindig az ajtóban állott és nézett bennünket. Várta a választ szerető szavaira! Mikor aztán látta, hogy mi meg sem mozdulunk, megszólalt:

— Hát nem ismertek engem? Én vagyok Kálmán. Szavából a meggyőzés ereje hangzott, hogy ő az, nem más, ismerjünk hát rá.

A végeleseredés, a gyilkoló kétségbeesés hangján válaszoltam:

— Nem ismerünk! Te nem vagy tagja ennek a családnak! Te nem vagy az én fiam! Te nem vagy Kálmán.

— Hát miért?

— Miért? És még kérdezed? Nézz végig magadon. Ruhád megadja rá a feleletet.

— Rubám? Hisz te adtál a katonai akadémiába, mint gyermeket.

— Mert katona akartál lenni.

— Nos igen és most már hadnagy vagyok. Az a nyugodtság, a mivel ezeket a szavakat elmondta, fölbűszített.

— Hát most hová mégy? — kérdeztem tőle, — mindinkább csillapítani akarván magamat.

— A harcba. — Válaszoló ő.

Keztem nem érteni ezt a fiut.

— S kik ellen mégy harcba? Nem tudod?

— A forradalmárok ellen.

Fölkaczagtam. A haza szabadságának hős védőit forradalmároknak nevezi az én fiam.

— Nem igaz! — kiáltottam föl, mielőtt tovább folytatta volna. — A hazád ellen! Te hazaáruló! Mért nem hagytad ott az ezredet, mint a többi hazáját szerető és osztrák ezredében szolgáló katona, közlegény s tiszt egyaránt?

— Azért, mert én esküt tettem le, hogy az ezredet sohasem fogom elhagyni és a császárhoz hű maradok. Eskümet pedig nem szegem meg semmiért a földön.

— Még hazáért sem?

— Még hazámért sem. Mert az Isten megveri azt, ki esküjét megszegi.

— Takardj ki a házamból! — ordítottam feléje én, mint a vérig sebzett bős oroszlán.

— De atyám! — esdekelt felém ő szívzsongató hangon.

— Egy szót sem! Ki a házamból hazaáruló!

Ekkor a nőm felé fordult, letérdelt összekulcsolta kezeit, mint aki imádkozni akar.

— Édes anyám! hallgass meg!

— A hazaáruló szavát nem hallgatom meg, — szólott nőm a nélkül, hogy arczának egy izma megmozdult volna.

— Ez hozzám az utolsó szavad?

— Ez.

Ezután a nevelt leányomhoz lépett.

— Ilonkám, én édes szerelmem — suttozta a szerelmes szív végső reményével — csak egy szóra.

H i r d e t é s e k :

— Soha! — kiáltotta a leány nemes büszkeséggel. — A hazaárulót én csak megvetni tudom.

A fiam folyton minket nézve tántorgott ki a szobából!

Ezt a nézést nem felejttem el soha! Léptek hallatszottak később a havon. Elmentek a császáriak.

És mi hárman átöleltük egymást és úgy sirtunk keservesen!

Kitagadtuk azt, akit mind a hárman oly nagyon szeretttünk.

Miből is van alkotva az ember?

Másnap — január 4-ikén — volt a csata a Kassa és Bärca közötti magaslaton.

Mészáros hadait szétverte Schlick.

Az Isten nem hallgatta meg könyörgésünket. A honvédek rendetlenül futottak. A császáriak üldözték őket.

Egyszer csak a menekülő honvéd csapatból kivált egy hadnagy — az én Jenőm — s társaihoz fordulva így kiáltott föl:

— Hát méltó a honvédhez gyáván megfutamodni? Nem! Álljunk meg fiúk! S ne engedjük tovább az ellenséget.

Huszadmagával maradt.

Oda állott honvédek elére és visszafordult, épen akkor ért oda az ellenség egy része Kálmán vezérlete alatt.

A két fivér szemben állott egymással.

Azonnal megismerték egymást.

Vajjon minő érzés támadhatott sziveikben e pillanatban? Ők, szemben egymással, mint el lenségek, ők, kik annyira szerették egymást.

Dühös harez támadt.

A honvédek miként oroszlanok harezoltak.

Egy rövid negyed óra alatt csupán a vezérük maradt még életben, az én Jenő fiam, 14 sebből vérezve. Kardja még kezében volt. Oszította a halálos csapásokat. A császáriak elhúzódtak mellette, csak egy ember állott vele szemben, a bátyja Kálmán.

Jenő fölemelte a kardját és Kálmán felé vágott. Kálmán fölfojtta a csapást és visszavágott.

Jenő holtan terült el.

Kálmán hozzá ment. Megcsókolta s kardjával keresztül szúrta magát.

Azon a helyen temettettem el őket egy — közös sírba.

E borzasztó hirre nőmnek a szive szakadt meg, nevelt leányom pedig többé sohasem beszélt, csak hervadt lassan-lassan, s mikor az ősz újra eljött, mikor a fák levelei lehullottak, a virágok elhervadtak s a pacsirta búsan énekelt, elköltözött egy jobb hazába.

És én még mindig nem tudtam sem megörülni, sem meghalni!

Azóta sok kinteljes év mult el és én mindig élek.

Mi bünt követhettem el, hogy a jó Isten nem veszi már el az életemet?

Gabona-árjegyzék.

Pécs szab. kir. városában 1892. évi július hó 16-án tartott hetivásárról.

Az árak métermázsánként számlítanak.

Buza	) őszi	8 frt — 7 frt 70
	) tavaszi	— " — " —
	) új	— " — " —
Kétszeres	) ó	— " — " —
	) új	— " — " —
Rozs	) ó	— " — " —
	) új	6 " 70 6 " 50
Arpa	) őszi	— " — " —
	) tavaszi	— " — " —
	) új	4 " 50 — " —
Répeze	)	— " — " —
Bükköny	) széna	— " — " —
Kukoricza	) ó	— " — " —
	) új	5 " — 4 " 80
Széna	) ó	2 " 40 2 " —
	) új	— " — " —
Szalma	)	2 " — 1 " 80

Kínálat: közép (mintegy 150 gabonaköcsi volt a piacon).

Laptulajdonos:

Felelős szerkesztő:

NAGY FERENCZ.

HAKSCH LAJOS.

Alulírott mint

a kertészet

minden ágában jártas egyéniség valamely uraságnál alkalmazást keres esetleg f. é. okt. 1-én rendelkezésre állhat

Baranya-Bikal

Petrás János

műkertész.

Eladó birtok.

Baranyamegye Szökéd község határában fekvő

104 telek tagosítlan birtok

terméssel, vagy a nélkül, azonnal eladó. Értekezhetni Schwédl Károly szökédi tanító urnál.

466/1892- sz. I.

Hirdetmény.

Fazekas-Boda község részéről ezzel közhirrre tétetik, hogy a község által a kir. államkinestártól bérbe vett

italmérési jog

a község tulajdonát képező kocsma-épületekkel együtt három, egymásután következő évre és pedig 1893. január 1-től 1895. december 31-ig, Fazekas-Boda község birájának házánál 1892. auguszt. 14-én d. e. fél 10 órakor nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek bérbe, — illetve albérletbe fog adatni.

A feltételek a püspök-laki körjegyzői hivatalban bármikor megtudhatók. Kelt Fazekas-Bodán, 1892. július 9.

Trempacher Ede,

körjegyző.

Rozenberger János,

bíró.

Melyik lapra fizessünk elő?

Gazdag tartalmánál, nagy terjedelménél fogva a legolcsóbb magyar lap az

„EGYETÉRTÉS”,

a mely az új évvel immár 25-ik évfolyamába lépett. Ez a magyar olvasóközönség lapja. Hiteles forrásokból származó értesüléseinek gyorsasága, alaposága és sokasága, rovatainak változatossága, kitűnősége, a különböző olvasmányok gazdag tárháza tették az „Egyetértés“-t népszerűvé. Az országgyűlési tárgyalásokról a legrészletesebb s e mellett tárgyilagos hű tudósítást egyedül az „Egyetértés“ közöl. Gazdasági rovata elismert régi tekintélynek örvend. A magyar kereskedő s gazdaközönség nem szorul többé idegen nyelvű lapra, mert az „Egyetértés“ kereskedelmi s tőzsdei tudósításainak bőségével s alaposágával ma már nem versenyezhet más lap. A kereskedő, az iparos s a mezőgazda megtalálja mindazt az „Egyetértés“-ben, a mire szüksége van. Változatosan szerkesztett tárczájában, annyi regény olvasmányt ad, mint egy lap sem. Két-három regényt közöl egyszerre, úgy, hogy egy év alatt 30—40 kötetnyi regényt, részint eredetit, részint a külföldi legjelesebb termékeket jó magyarságu fordításban kapnak az „Egyetértés“ olvasói. A ki olvasni valót keres és a világ folyásáról gyorsan és hitelesen akar értesülni, fizessen elő az „Egyetértés“-re, melynek előfizetési ára egy hóra 1 frt 80 kr., 1/2 évre 5 frt s egy évre 20 frt. Az előfizetési pénzek az „Egyetértés“ kiadóhivatalába küldendők. Mutatványszámot a kiadóhivatal kívánatra egy hétig ingyen és bérmentve küld.

187. sz.

isk. eln. 1892.

Pályázati hirdetmény.

Melynél fogva Pécs sz. kir. város községi iskolaszékének f. é. 148. szk./174 ikt. szám alatt hozott határozata alapján alulírott részéről ezenel köztudomásra hozatik, hogy egy 400 frt. évi fizetéssel javadalmazott

segédtanítói állás

jött üresedésbe, mely választás útján befog tölteni.

Felhivatnak tehát azok, kik ezen állásra jelentkezni kívánnak, hogy ez iránti kérvényüket f. évi július hó végéig kiterjesztett pályázati határidő alatt a községi iskolaszékhez czimezve — a polgármesteri hivatalnál benyujtsák.

A kérvény mellé csatolandók: a kereszt levél, a tanképesítői és az erkölcsi, valamint a netán eddigi alkalmaztatásról szóló bizonyítvány, és beigazolandó, hogy folyamodó a magyar államkötelékébe tartozik.

Megjegyeztetik, hogy az ezen álláson alkalmazandó segédtanító ott és azon intézetnél tartozik működni — a hová kirendeltetik.

Kelt Pécsen 1892. évi július hó 10-én.

Aidinger János

elnök.

MOLL SEIDLITZ POR

☞ Tavaszi gyógyítás

☞ Nyári gyógyítás

☞ Őszi gyógyítás

☞ Téli gyógyítás

Csak akkor valódi ha minden dobozon a gyárjegy, egy sas és MOLL A. sokszorosított cezéje látható.

Gyors gyógyhatás makacs gyomor- és altestbajok, gyomorgöres, nyálk, gyomorégés székrekedésnél, májbajok, vértululás, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségeknél. Egy eredeti doboz használati utasítással 1 ft.

Raktárak az ország minden nevezetesebb gyógyszer-táráiban.
MOLL A. gyógyszerész cs. kir. udvari szállító, Bécs, Stadt, Tuchlauben 9.

Szétküldés naponta utánvét mellett. 2 doboznál kevesebb nem küldetik.

Elismerés MOLL A. urhoz Bécsben.

Ülő foglalkozásomnál az ön Moll-féle Seidlitzporai igen jó hatást gyakorolnak; ismerem ezt egyszer s mindenkorra és szívvelyes „Isten fizesse meg“-et mondok érte; ezek a gyomrot jóvá és főt könnyűvé teszik.

Tisztelettel

Steinko P. J., lelkész Honnetschlag-ban.

MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ ÉS SÓ

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg Moll A. védjeggyel tünteti fel és „A. Moll“ feliratu önozattal van zárva. A Moll-féle francia borszesz és só nevezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzsölési szer közzvény, csúsz és a meghűlés egyéb következményeinél legismertesebb népszerű. — Egy önozott eredeti üveg ára: 90 krajcár.

FŐ-SZÉTKÜLDÉS

Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által, BÉCS: I, Tuchlauben 9. sz.

Vidéki megrendelések naponta póstautánvét mellett teljesítettek.

A raktárakban tessék határozottan MOLL A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

Szétküldés naponta utánvéttel. Két üvegnél kevesebb nem küldetik.

Elismerés MOLL A. gyógyszerész urhoz Bécs.

Kittűnő Moll-féle francia borszesz és sója vidékemen nagy-szerűen működik. Küldjön nekem 50 üveggel, mivel az emberiség segítségére készletet óhajtok tartani magamnál. Mély tisztelettel

Hornof, lelkész Micholup-ban.

Raktár Pécssett: Sipőcz István gyógyszerésznél és özv. Reeh V. keresked.

LE GRIFFON

a legjobb szivarkapapir

kapható Alt és Böhm kereskedésében Pécssett.

Hirdetmény.

A szent-lőrinczi nagyvendéglő

minden tartozékával s ezek között 2 hold kaszálóval bérbe adandó. Bérbevenni szándékozóknak f. é. augusztus hó 15-ig sziveskedjenek Benkő Gyula ügyvéd urnál Szent-Lőrinczen jelentkezni, ki bővebb értesítéssel szolgál.

A zirczi apátság tulajdonát képező

szántói

savanyúviz,

hazánk egyik legjobb és Pécssett tényleg a legolcsóbb asztali borviz, helybeli főraktára:

Berecz Károly

fűszerkereskedőnél.

Hazánk legkedveltebb savanyúvize

— a —

mely nemcsak a polgári körökben kedvelt, de utat tört magának a felsőbb és legfelsőbb körökben is

Ó cs. és kir. fensége

József főherczeg asztalán rendes italul szolgál.

Kitűnő szolgálatot tesz az emésztési zavaroknál.

Gazdag szénsavtartalmu * A bormak színét nem változtatja Természetes ízét kellemessé teszi

a miért is a vendéglős uraknak kevértül „Spritzer“ előnyös szolgálatot tesz.

Ujában a homokos talajban termett savanykás borokhoz kiváló előnyösnek bizonyult az ÁGNES-forrás savanyúvize.

Vegyelmezve **Dr. LENGYEL BÉLA** egyetemi tanár

úr által.

Ajánlva a bel- és külföld számos orvosi tekintélyei által főleg a lélegzési, emésztési- és húgyvesztőszervek hurutos bántalmainál; hatásosan gyógyítja a Rhachitis-, görvély-, vese- és köszvény-bajokat, épügy használható a tagok osztozójának bajainál, gyermekknél meggyógyítja a túlságos gyomorsavany-képződést s fokozza az idegrendszer tevékenységét. Gazdag szénsav-tartalmánál fogva ezen üdítő savanyúviz a legkellemből iszettel bir s borral használva igen nagy keletnek örvend. — Konstantinápolyban, Alexandriában, legközelebb Fiumében is, ép úgy mint hazánkban, általában a kolera megbetegedés ellen praeservatív gyógyszernek bizonyult.

Frisz tőtésben az ország minden gyógyszer-tárában, fűszerkereskedésében és vendéglőjében kapható.

ORSZÁGOS FŐRAKTÁR

DESKUTY L. cs. és kir. és szerb kir. udvari ásványi viz-szállító

BUDAPEST, Erzsébet-ér 8. sz.

Előfordetés

igen előnyös áron vétetnek föl

kiadóhivatalunkban.